

Dossier caminada de Benigànim a Benissuera.

Benigànim.

Geografia

Benigànim està situat en el sector nord-est de la [Vall d'Albaida](#). En el seu terme hi ha zones de gran interès paisatgístic, com ara la Solana, on s'han localitzat vestigis de poblaments del tercer mil·lenni aC, del període prehistòric del [Calcolític-Eneolític](#).

Història

D'època prehistòrica hi ha un petit soterrament, del tercer mil·lenni aC, a la zona de la Penya Roja i un poblat [ibèric](#) del [segle iv aC](#). La fundació, a partir d'una alqueria musulmana, s'atribuïx a **Mahomet Ben-Gania**, [wazir](#) de [Xàtiva](#), que hauria donat nom al poble. El [1240](#), [Jaume I](#) va conquerir el lloc i va donar-lo als seus cavallers perquè el repoblaren. Serà cedit successivament a diverses famílies, igual que els seus annexes de [Bellús](#), [Alfarrassí](#), [Sant Pere d'Albaida](#), [Benissuera](#) i [Guadasséquies](#), els quals mantindrà fins al [segle xvii](#). El [1602](#), [Felip III de Castella](#) li atorga el títol de *vila reial*, la qual cosa comporta la **independència de Xàtiva** i el dret a vot en les [Corts de València](#).

Economia

L'economia de Benigànim es basa en el [sector industrial](#), no obstant això també s'aprecia una important activitat comercial i de serveis, característica de tota la zona nord-est de la [Vall d'Albaida](#). L'activitat industrial és diversa, amb sectors com ara el [vidre](#), la [fusta](#), el [plàstic](#), el [tèxtil](#), la tradicional de l'[espardenya](#) i algunes indústries menors prou diversificades.

Fins a la crisi del [barroc](#) en el [segle xvii](#), la gran font de riquesa va ser el sector [agrícola](#), especialment el de la [vinya](#), però a partir de la recessió va decaure el sector i la vila es va especialitzar en xicotets negocis i en el comerç de licors i l'[arrop i talladetes](#), que va originar una classe mitjana aleshores quasi inexistent en altres regions. En l'actualitat subsistix una xicoteta activitat [agrícola](#).

Predominen els cultius de secà: [vinya](#), [oliveres](#) i els fruiters de [secà](#) ([prunes](#), [albercocs](#) i [bresquilles](#)). Les formes de [regadiu](#) antigues han sigut substituïdes per les formes modernes de regadiu per goteig, sobretot en els fruiters.

Demografia

Des del [segle xviii](#), en què hi hagué una important expansió [agrícola](#), la tendència demogràfica ha estat a l'alça; en la dècada de [1950](#), fins i tot va rebre immigració de [Múrcia](#) i [Albacete](#), atreta pel creixement del sector industrial, representada pel [calcer](#) i el [tèxtil](#). El [2014](#), el nombre d'habitants, de gentilici beniganins, era de 6.183. Un 76,80%, segons cens de [2001](#), saben parlar valencià.

Evolució demogràfica

185	187	188	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	199	200	200	200	201	201
7	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	6	1	6	9	0	4
3.26	3.18	3.24	3.49	3.61	3.39	3.58	3.66	3.56	3.99	4.47	5.07	5.32	5.43	5.57	5.94	7.46	6.75	6.18
3	4	2	2	3	8	3	2	0	4	6	7	6	7	2	6	9	4	3

L'**Església parroquial de Sant Miquel Arcàngel** del municipi de [Benigànim](#) ([Vall d'Albaida](#), [País Valencià](#)) és un edifici religiós construït en el [segle XVII](#) d'estil [manierista](#).

Descripció^{[[modifica](#)]}

En el centre de la població s'alça esta església, exemple del manierisme del segle XVII; i que recorda a les esglésies d'[Aiora](#), [Xàtiva](#) i [Albaida](#). Obra dirigida per Vicent Abril fins a [1643](#). Les obres sembla que es van iniciar en [1604](#), ja que es tenen notícies d'un manuscrit dels comptes de l'església des d'aquest mateix any fins a [1622](#). En esta primera fase es va aixecar el campanar que duu inscrita la data de [1616](#).

Es tracta d'un temple d'una sola nau dividida en sis trams, amb capelles entre contraforts comunicades entre si, tenint capçalera poligonal de tres costats. L'alçat es realitza amb pilastres dòriques amb un entaulament de tríglifs i mètopes. Malgrat d'utilització un llenguatge manierista de gran severitat s'utilitzen les tradicions constructives locals en les voltes de creueria de la coberta.

A finals del segle XVII es va remodelar la capella amb decoració barroca que va desaparèixer en [1936](#), així com el retaule major de grans dimensions.

A l'exterior destaca la façana amb tres cossos decreixents. En el cos inferior, a manera d'arc triomfal, es troba la portada flanquejada per columnes aparellades d'[ordre dòric](#), situant-se entre els intercolumnis dos fornícules avenerades. El segon cos es disposa amb tres fornícules, la central de majors dimensions, es remata amb piràmides esveltes i boles. El tercer cos és un va rectangular emmarcat per pilastres amb un frontó triangular en la part superior amb boles.

A l'esquerra de la façana principal està el campanar octogonal amb una altura aproximada de 45 metres. Es divideix en diferents cossos desiguals separats per una cornisa. En la part superior el cos de campanes amb arcs de mig punt en cadascun dels seus costats. Corona el campanar una balustrada. La rematada original va ser destruïda en [1892](#) per un raig, en substitució es va col·locar el templet cúbic que hi ha en l'actualitat. Esta torre-campanar és independent del temple, encara que estan adossats. Va ser realitzada en 1616 segons la inscripció que hi ha en aquesta.

La fàbrica del conjunt és de carreus amb maçoneria de farciment en contraforts i murs.

•**Convent de la Puríssima Concepció.** Del [segle XVIII](#). Convent d'[agustines descalces](#), on va viure i morir la beata [Josepa de Santa Agnès](#), patrona de la ciutat.

- **Monestir de la Trinitat.** Antic convent dels franciscans, del 1574.

[illegible]

Guadassèquies

Guadasséquies, també coneguda com a *Vorasséquies*, és una població del [País Valencià](#) de la [comarca](#) de la [Vall d'Albaida](#). El gentilici dels seus habitants és guadassequians o vorassequians.

Geografia

Situat a la ribera del [riu Albaida](#). El terreny és pla, encara que amb ondulacions entre les quals destaquen la muntanya de la Serreta, el turó de Molló i la lloma de Casa Marau. El límit municipal és solcat pel riu Albaida, de sud a nord, i el barranc de Garrofero, per l'oest.

La població es troba en terreny pla, encara que lleugerament inclinat en pendent descendent cap a l'est. A causa de la construcció del [pantà de Bellús](#), la part baixa del terme municipal es troba en una zona inundable, per la qual cosa el nivell de l'aigua i les terres inundades varien considerablement segons les estacions.

Història

En el camí de Xàtiva s'han trobat restes d'atuell de *terra sigillata*, i en el paratge del Carasol o la Redona hi ha vestigis d'una vil·la romana. No apareix en el "[Llibre del Repartiment](#)" de la conquesta de [Jaume I](#), però en 1353 va ser adquirida per Bernat Ferrer l'antiga alqueria àrab, origen de la població, per compra a [Pere el Cerimoniós](#). Al segle [xvi](#) posseïa el senyoriu Ramon Sanz de la Llosa i San Ramon; va passar després als Cruïlles i últimament als marquesos de Mirasol, fins a l'abolició dels senyorius al segle [xix](#). Va pertànyer a [Xàtiva](#) i a la governació del Xúquer fins a 1707, després passaria a formar part de la [Província de Xàtiva](#) fins a 1833 quan es va independitzar com a municipi en el context de la [nova divisió territorial](#).

Economia

Predominantment industrial, amb dos polígons industrials en els quals predomina les relacionades amb productes químics i fertilitzants, plàstics, el tèxtil i indústries menors bastant diversificades.

En les terres de regadiu, regades pel riu Albaida, es cultiva [blat](#), [dacsà](#), [hortalisses](#) i [fruiters](#). Les de secà es destinen a la vinya, olivar i altres fruiters.

Monuments i llocs d'interés

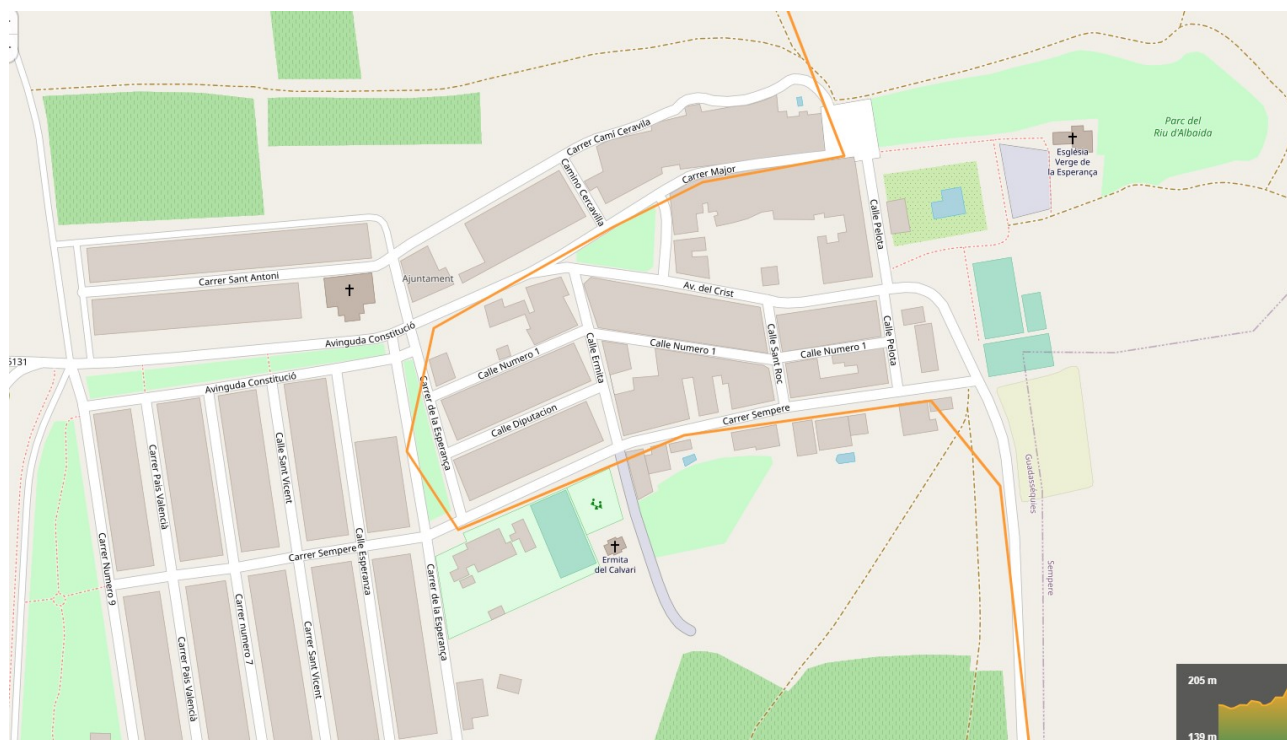

Ermita del crist de l'Empar.

- Antiga Església-Museu Parroquial**. Data del [segle \[xviii\]\(#\)-\[xix\]\(#\)](#) i està dedicada a la Mare de Déu de l'Esperança. Completament restaurada i amb un bell entorn natural.
- Ermita del Crist**. Data de 1906 en substitució de l'antiga, en ella es guarda el llenç del Crist de l'Empar del [segle \[xvii\]\(#\)](#).

El presbiteri és rectangular i les seues parets estan decorades amb **pintures barroques**. En la testera es troba un llenç que representa al titular, d'autor desconegut i datada a mitjan **XVIII**. En les capelles laterals hi ha altars de **guix** amb imatges modernes de Santa Teresa i la **Sagrada Família**.^[2]

•**Zona Embassament de Bellús.** Es va construir l'any 1995 en el llot del riu Albaida formant una llacuna artificial amb una flora i fauna autòctona singular.

Demografia

Evolució demogràfica

1842	1857	1860	1877	1887	1897	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001	2011
245	294	300	277	348	358	375	325	334	333	337	358	346	360	358	405	437

Sempere

Geografia

Història

D'acord amb el cens de 1609, any de l'**expulsió dels moriscos**, es registraven 24 cases. Prop de dos segles més tard, el 1794, es registraven 200 habitants. Tot i que l'agricultura sempre va ser i és el sector econòmic hegemònic, al segle XIX hi va haver una gran fàbrica d'aiguardent.

Monuments

- Església parroquial de Sant Pere.** Va ser reedificada en 1794 sobre la original de 1541. Està dedicada a Sant Pere apòstol, qui dóna nom al poble.
- Ermita del Santíssim Crist de la Gràcia.**

Benissuera

Geografia

Situat en el centre de la [Vall d'Albaida](#), la superfície del terme és lleugerament ondulada. El poble està al marge esquerre del [riu Albaida](#), el qual rep al rierol de Torralba dins el terme municipal de Benissuera.

En el [secà](#) es conrea [raïm](#), [cereals](#) i [olives](#). En el [regadiu](#) es conreen cereals, [cebes](#) i [fruiters](#). Es rega amb aigües del riu Albaida, els cabals del qual resulten sovint insuficients.

Història[[modifica](#)]

Benissuera és un lloc d'origen musulmà. En el [segle](#) [xv](#) era propietat de la família Bellvís i el senyoriu depenia de [Bèlgida](#). Posteriorment pertangué als comtes de Casal. Com en tants llocs valencians, l'[expulsió dels moriscos de 1609](#) va afectar greument la seua demografia, que es va recuperar en el [segle](#) [xviii](#) per a tornar a baixar durant el [segle](#) [xx](#), a causa de l'emigració, especialment cap a [Alfarrassí](#).

Demografia[[modifica](#)]

Actualment Benissuera compta amb 195 habitants ([INE 2014](#)). Segons el cens de [2001](#), un 96,19% sap parlar valencià.

Evolució demogràfica

1990	1992	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2005	2007	2014
304	310	312	291	298	300	304	320	206	199	195

Edificis d'interés

Del seu patrimoni cal esmentar:

- Església de Sant Josep.** Del [segle](#) [xvii](#).
- Palau dels Bellvís.** Casalot senyorial integrat en la població; de propietat particular, actualment es troba deshabitat i necessita una urgent rehabilitació.

Palau dels Bellvís

● El **Castell Palau dels Bellvís** (també conegut com a *Palau dels Colomer* o *Palau dels Vescomtes de Sant Germà*) de [Benissuera](#)

Es tracta d'una casa-palau fortificada de tipus rural. El seu element més antic és la torre de ponent datada al [segle XIII](#) i construïda probablement sobre una torre islàmica exempta anterior. L'altra torre i l'edifici principal, de planta quadrada, van ser construïts a principis de [segle XVI](#), mantenint el seu aspecte de fortalesa fins al [segle XVII](#), quan les torres van ser tallades i la seua rematada modificada.[4]

Història

No se sap amb exactitud la data d'edificació del castell palau, però comparant aquesta fortalesa amb el castell d'[Alaquàs](#), edificat a partir de l'any [1510](#). Els dos edificis van ser alçats seguint les mateixes tècniques constructives i sota el mateix patró: planta quadrada i pati central. A diferència del nombre de torres que en el cas de [Benissuera](#) eren només dos, però amb una galeria idèntica de finestres quadrades d'arc rebaixat.[2]

Molt probablement fou construït per Joan de Bellvís, titular de la senyoria de Benissuera, Colata, Vistabella i Torralba a principis del segle XVI, o bé pel seu fill Miquel de Bellvís i Ferran qui va assumir la titularitat del senyoriu en 1523. Va estar vinculat al senyoriu dels Bellvís fins al segle XIX –aquest llinatge que va assumir el títol de comtes de Casal a finals del segle XVIII. A la mort de la XI comtessa de Casal, Catalina Bellvís i Balda, en 1877, el Palau va passar a mans de la família Colomer, vescomtes de San Germán. Després de passar per diversos propietaris, la va adquirir l'empresa immobiliària Solvia, vinculada al Banc de Sabadell, qui posteriorment la cedí a l'Ajuntament de Benissuera.

Es poden distingir dues parts, l'edifici principal, d'estil gòtic i construït al voltant d'un pati quadrat central, que és del [segle XVI](#) i la torre, anterior a la resta de l'edifici i de probable origen àrab.[5] El castell palau va ser la [plaça forta](#) del [Senyor de Benissuera](#), sent a més utilitzada com [residència](#) i [factoria agropecuària](#).[2]

Descripció

El palau és un edifici de planta quadrada, proveït d'hort adjacent i tancat d'una gran extensió[2] La façana recau a la plaça Major. Segurament aquesta plaça fou producte de la repoblació amb cristians vells del segle XVII. Les cases noves es van disposar al voltant de la plaça en què el Palau és l'element central i president, deixant fora l'antic lloc morisc amb l'església que molt probablement fou una mesquita.

En aquesta construcció, es poden diferenciar diverses fases constructives: la part més antiga, correspondria amb la torrassa quadrat (7,2 x 7,4 metres), que sobresurt de la planta general de l'edifici. L'obra de tàpia feta a base de terra i calç que es troba a la zona posterior, pertanyeria a una torre que inicialment estaria exempta i que també sembla ser bastant antiga, possiblement correspon a l'etapa poblacional islàmica, i la funció seria de caràcter defensiu. Aquesta torre, seria reutilitzada, pels Bellvís com a torre feudal. Ja al [segle XVI](#), dels Bellvís decidir, incorporar aquesta torre a la fortalesa principal de l'edifici actual (27 x 25 metres).[2][3]

L'edifici presenta una planta baixa i dos superiors, flanquejades per dues torres. El primer cos està realitzat en carreus i la resta de maçoneria i maó. La coberta és de teula inclinada de tipus àrab. A la façana destaca la porta principal, amb un arc de mig punt i carreus, sobre aquesta porta es distribueixen de forma irregular una sèrie d'obertures, amb reixes metàl·liques, a més d'un mirador. Sobre la porta, hi ha un escut heràldic, amb les armes dels Bellvís, encara que aparentment

d'incorporació més moderna que la resta.[2][3] A la part superior de la façana, presenta una cornisa de fusta treballada i obertures disposades en lògia.[3]

Té un accés a la plaça Major i d'un altre posterior des de l'hort. Disposa de pati central rectangular (13 x 10,2 metres) per mitjà de dos arcs rebaixats. La tapiera emprada en la construcció d'aquesta part central del palau és diferent de la del costat posterior de la torre abans esmentada i presenta multitud de maons entre el morter de calç i sorra. La meitat del parament on s'inscriu la portada del palau està formada per carreu de molt bona qualitat. Al costat d'aquesta obra, en l'angle sud-oest del palau i que dona a la plaça, s'alça una segona torre contemporània del cos central i integrada a la planta.[2]

La casa annexa al Palau fou adquirida per l'Ajuntament per a la instal·lació d'un centre cultural. La resta de l'edifici és propietat privada,[3] sent propietat de la família Colomer fins a la seua adquisició per la empresa constructora Mecano Construcciones SL. El 2015 la immobiliària SOLVIA, filial del Banc de Sabadell, va cedir a la campanya de sensibilització "Salvem el Palau de Benissuera" i va fer donació de l'immoble a l'Ajuntament de Benissuera.[6] Actualment, s'ha plantejat una intervenció d'urgència per part de l'administració per tal de salvaguardar aquest Bé d'Interès Cultural.[7]

El 2017 la Generalitat, ha iniciat tràmits per a la seua recuperació i se li han assignat 175.467 euros del pressupost de la Conselleria de Cultura per a reparar-lo.[8]

Església de Sant Josep